

MEDEDELINGENBLAD

NEDERLANDSE
voor WERKGEMEENSCHAP
INDIVIDUAL PSYCHOLOGIE

36^e Jaargang nr.1 Oktober 1987

Redactie-adres: Mustangstraat 28
3151GN Hoek van Holland

"De essentie van mijn benadering is dat het de therapie wil bouwen op de hulpbronnen van de menselijke relaties. Het "verdiend vertrouwen" is een van de hulpbronnen. De vertrouwensrelatie tussen de generaties wordt bepaald door het simpele feit dat mijn ouders voor mij zorg hebben gedragen, en dat ik op mijn beurt zorg moet dragen voor de volgende generatie. Niet in eerste instantie voor mijn ouders, of mijn grootouders, maar voor mijn kinderen of de toekomst in het algemeen. Ik moet de volgende generatie het beste meegeven dat ik heb. Dat is de levenswet: Selecteer de rijkdom uit het verleden en geeft dat door aan de volgende generatie."

Iwan Boszormenyi-Nagy.

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual Psychologie.

Sekretariaat: Raphaëlstraat 18 I
1077 PT Amsterdam.

Postgiro 476400 t.n.v. Ned. Werkgemeenschap voor
Individualpsychologie.
1411 KD Naarden.

Ereleden:

Hr. J.H. Richard, Den Haag.

Mw. L.M.C. Richard-Stuurman, Den Haag.

Tijdelijk redaktie adres:

Mustangstraat 28
3151 GN Hoek van Holland.

De belangrijkste levensbron ligt in het feit dat mensen manieren (leren) vinden om zo te leven, dat zij anderen helpen.

Naast egocentrisme en altruïsme bestaat het alternatief voor beiden. Namelijk de winst van de bevrijding van jezelf via het dragen van een werkelijke zorg voor de ander.

Ontvangen door te geven.

Dit alternatief is niet zelfzuchtig of wegcijferend.

Het dient het belang van de persoon zelf. Zo verwerf je gerechtigde aanspraken op het leven en geluk. Zo kun je je zelf bevrijden van schuld of schaamte. De wezenlijke vragen zijn: "Hoe ga je om met je oude moeder, die doodgaat, of het kind dat weerloos is?"

Iwan Boszormenyi-Nagy.

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual Psychologie.

BESTUUR:

Hr. G.A.L. Kulker, voorzitter.

Mustangstraat 28, 3151 GN Hoek van Holland.
Tel. 01747 - 3562

Mw. B.J.M. Strobosch-van Duyne, sekretaris.
Raphaëlstraat 18 I, 1077 PT Amsterdam.
Tel. 020 - 794363

Mw. A.H. de Vos-Heekelaar, penningmeester.
Flevolaan 30, 1411 KD Naarden.

Tel. 02159 - 41300

Hr. R. Glastra, bibliotheekbeheer.

Maria Montessoristraat 13 hs.1068 PC Amsterdam-w.
Tel. 020 - 194768

Mw. J.E. Noordenbos, 2e sekretaris.
Gouverneurkade 32, 3274 KJ Voorburg.
Tel. 070 - 861674

Prof.dr. C.C. de Keyser, kursus.

Ped. Instituut. Vesaliusstraat 2, 3000 Leuven. België.
Tel. 09 - 32 - 016 - 233941

een instituut als ICASSI ligt in mijn ogen dan ook niet zozeer in het feit dat daar wordt lesgegeven in theorie en praktijk van de Individualpsychologie, maar vooral in het feit dat dit ons de gelegenheid biedt om te ervaren hoe een filosofie van humaniteit, gezien vanuit het concept "gemeenschapsgevoel", operationeel kan worden in het dagelijks leven. Dit maakt dat men na twee weken geïnspireerd naar huis gaat en voldoende moed heeft verzameld om de taken van het dagelijks leven weer op te pakken.

Teleurstellend was dat slechts een elftal Nederlanders aanwezig was. Ik vermoed dat dit geringe aantal illustratief is voor de geringe aandacht, die op het ogenblik in Nederland voor de Individualpsychologie bestaat. Ik weet dat ook de kosten mensen ervan weerhoudt om deel te nemen. Dit ondanks het feit dat ICASSI, volgens goed Adleriaanse traditie, een niet winstgevende organisatie is. De staf wordt niet betaald. Zij zijn allen vrijwilligers die, hoewel hun reis- en verblijfkosten worden vergoed, veelal wel hun inkomen gedurende twee weken derven. ICASSI blijkt hierdoor de goedkoopste zomerschool te zijn.

Deelnemen aan ICASSI is een unieke en levensverrijkende ervaring. Ieder, die positief staat tegenover de levensvisie van Adler, zou deze ervaring eens een keer moeten opdoen. Daarbij wil ik uiteraard niet uitsluiten de vele anderen, die willen openstaan voor de theorie en de toepassing van de Individualpsychologie. Volgend jaar zal ICASSI worden gehouden van 17 tot 30 juli op het Griekse eiland Chios.

Ger van Eldert.

.....
AKTIVITEITEN.

24 okt. '87: Mensen bevestigen. Mevr.dr. A.A. Terruwe.
De Kwinkelier te Bilthoven.
31 okt. en 7 nov. De logotherapie van Victor E. Frankl
Prof.dr.C.C.de Keyser O.F.H. Bilthoven.
Data I.P. lezingen A'dam: 24 okt. 28 nov. '87 en 23 jan. 20 febr.
en 26 mrt. '88.

"De toekomstgerichtheid van mijn therapie is een onderdeel van alle menselijke pogingen tot overleven.

Ik maak mij grote zorgen over de enorme groei van éénoudergezinnen, draagmoederschap, kunstmatige inseminatie en het hebben van kinderen in groepsverband. Dit heeft enorme implicaties voor het basale vertrouwen van kinderen in de toekomst.

Ik stel dat het beter is voor een kind niet geboren te worden, dan geboren te worden in een situatie waarvoor niemand verantwoordelijkheid op zich neemt.

Je ziet bij sommige scheidingen dat vader noch moeder de zorg voor het kind op zich wil nemen. Geen van beiden voelt zich verantwoordelijk.

Nu we alle biologische trucs hebben om kinderen te produceren, wordt het gevaar steeds groter dat er kinderen op de wereld komen, zonder dat zij kunnen rekenen op vaste bindingen voor het leven."

Iwan Boszormenyi-Nagy.

In een krantenartikel over Nagy (spreekuit: Nodzj) kwam ik deze drie uitspraken tegen.

Nagy is een van de eerste psychiaters, die in de Verenigde Staten werkte en nog werkt met gezinstherapie.

Jaarlijks bezoekt hij Nederland om zijn therapeutische behandeling van de families te demonstreren.

Deze drie citaten van hem moet U maar eens goed bestuderen. Mijns inziens liggen ze dicht bij bepaalde I.P.gedachten en zijn het zeker waard om doorgegeven te worden.

Gerard Kulker.

.....
Woordenboek der Individual Psychologie:

Holisme = elk levend wezen is een ondeelbare eenheid.

Deze stroming ontstond voor de eerste wereldoorlog als tegenhanger van die wetenschapsopvatting die hun onderzoek plegen vanuit het analyseren in elementen en daarmee het ontstaan van afzonderlijke specialismen bevorderden

In de praktijk komen we in de gezondheidszorg nog een duidelijke scheiding tegen van de geestelijke en de lichamelijke gezondheidszorg. Met name op het gebied van de psychosomatische klachten kan dit de nodige problemen opleveren.

Nadelen zoals:

1) Symptoom behandeling en daarmee symptoom verschuiving.

Een meisje van 9 jaar werd thuis ernstig verwaarloosd. Ze verkeert daardoor momenteel in een ernstige opvoedingsnood en is een bijzonder ontmoedigd kind. Als lichamelijk symptoom lijdt zij ernstig aan bedwateren.

Wanneer de zindelijkheidstraining van bemoedigende aard succes oplevert, ontstaat een nieuw symptoom: astmatische bronchitis.

Een medikatie ter bestrijding hiervan levert exceem op in de gewrichtsholten.

De medikatie van de huidarts heeft succes, maar nu lijdt het meisje ernstig aan haaruitval.

Kortom iedere succesvolle lichamelijke behandeling van het psychosomatische symptoom levert hier een symptoom verschuiving op. Er is sprake van een duidelijke wisselwerking tussen psyche en lichaam.

De dagen begonnen met een plenaire bijeenkomst van anderhalf uur, waarin een of meer inleiders een voordracht hielden, die werd gevolgd door een discussie. Aan het begin van de middagen was ruimte gelaten voor zogenaamde "special interest groups". Men kon hier bijv. videobanden zien van o.a. Rudolf Dreikurs en van Tee Dreikur. Men kon zich buigen over een onderwerp waarvoor ook anderen belangstelling bleken te hebben. Zo organiseerden Joost van Bodegom en ik een special interest group over Nederland, waar aan een groep belangstellenden iets werd verteld over historie, politiek, onderwijs e.d. van Nederland.

De avonden, met uitzondering van de woensdagen, boden activiteiten van verschillende aard: spelen, volkszang en -dans, ballroom dancing, internationale culturele uitwisseling, een klassiek concert, een avond verzorgd door de aanwezige jeugd. De plenaire bijeenkomsten 's ochtends en de avonden zijn overigens voor iedere belangstellende vrij toegankelijk. Verschillende mensen, veelal woonachtig in de buurt van Noordwijkerhout, maakten van deze mogelijkheid gebruik.

Bij de opening hield Joost van Bodegom een toespraak, terwijl mij, als Nederlander, werd gevraagd het slotwoord te spreken bij de afsluiting van ICASSI.

Waarin onderscheidt ICASSI zich nu m.i. van andere dergelijke evenementen? Ik was uitgenodigd tijdens deze ICASSI cursussen te geven en was zo in de gelegenheid actief aan de zomerschool mee te doen, zowel in cursusverband als binnen de staf.

Zoals ik meer dan eens op internationale congressen meemaakte, ziet men bij ICASSI geen mensen, die daar vooral naar toekomen ter meerdere glorie van zichzelf. Geen mensen, die eens willen aantonen welk belangrijk werk zij wel doen. Geen mensen ook, die proberen door hen ontwikkelde programma's te verkopen, of die een show geven om hun producten aan de man te brengen.

Wat mij opviel, en dit bleek een algemene opvatting te zijn, was een klimaat van volledige gelijkwaardigheid tussen alle aanwezigen. Een klimaat waarin men warmte, medemenselijkheid, vriendelijkheid, opgewektheid en ontspanning ervoer. De belangrijkste waarde van

ICASSI 1987.

Van 19 juli tot 1 augustus werd deze zomer in het Leeuwenhorst Congres Center in Noordwijkerhout het twintigste Rudolf Dreikurs zomerseminar gehouden. De International Committee for Adlerian Summer Schools and Institutes (ICASSI) werd gesticht door Rudolf Dreikurs om de leer van Alfred Adler te verspreiden, die hij niet alleen zag als een psychotherapeutische methode, maar ook als een levensfilosofie.

De eerste internationale zomerschool werd in 1962 in Denemarken gehouden. Leven in de zin van het "gemeenschapsgevoel" zou, in de ogen van Dreikurs voor steeds grotere groepen mensen vrede en vriendschap kunnen verwezelijken. Het was dan ook zijn wens dat de zomerschool ieder jaar in een ander land zou worden gehouden.

Dat ICASSI dit jaar voor de derde keer in Nederland werd gehouden is mede te danken aan de wijze waarop alle deelnemers in het congrescentrum in Noordwijkerhout kunnen worden gehuisvest. Het centrum beschikt over uitstekende faciliteiten voor zowel plenaire bijeenkomsten als voor kleine studiegroepen. De maaltijden zijn voortreffelijk, de bereidwilligheid om ICASSI van dienst te zijn is groot. De administratieve staf van ICASSI tenslotte zorgde er voor dat de twee weken zomerschool foutloos verliepen.

Hiermee was aan twee belangrijke voorwaarden, een uitstekende huisvesting en een vlekkeloze organisatie, voldaan om ICASSI te doen slagen.

Er was uiteraard meer. De ruim 200 deelnemers, afkomstig uit 16 landen, hadden een keuze uit 34 cursussen, die een of twee weken duurden. Ter illustratie een greep uit het studie-aanbod: levensstijl, Individualpsychologie op de werkvloer, Individualpsychologie in de (school)opvoeding, gezinsraad, droomduiding, huwelijksverrijking, dood en sterven, grondbeginselen van de Individualpsychologie, bemoediging in de opvoeding, psychodrama, democratie in de klas.

2) Bevestiging en daarmee legalisatie van de ziekte.

Een jongen van 11 jaar had na een neurologisch onderzoek samen met zijn ouders te horen gekregen, dat hij leed aan een neuro-vegetatieve collaps. Dat betekende dat hij bij bepaalde spanningen een flauwte kon krijgen.

Bij te hoog oplopende spanningen rond bij voorbeeld zijn spijbelgedrag of wanneer hij zijn zin niet kreeg kwam de collaps. De ouders gingen het zo mijden hem ter verantwoording te roepen of waar nodig te korrigeren.

3) Legalisatie door behandeling.

Een jongen van 13 jaar kon in konfliktsituaties hevig agressief uitvallen. Sprak men hem hierop aan, dan zei hij er echt niets aan te kunnen doen. Hij had immers epilepsie en gebruikte een medicijn. Wond hij zich op dan werd het hem zwart voor de ogen. Hij wist dan echt niet meer wat hij deed. Zo betoogde hij.

4) Ziektewinst.

Volwassenen halen veelal winst uit hun ziekten. Zij behoeven onder andere niet te werken. Voor een kind hoeft dat niet zo te zijn, omdat het niet kan spelen.

De jongen uit het tweede voorbeeld behaalde wel ziekte winst. Hij was een fanatiek visser, maar mocht niet alleen vanwege het risico van een collaps. Schoof hij bij bepaalde spanningen in het gezin zijn bril op het voorhoofd, ten teken dat er iets stond te gebeuren, dan moest zijn oudere broer met hem uit vissen. Dat was rust gevend.

Hoewel ik met mijn voorbeelden lijk te pleiten voor een pedagogische oplossing, moeten ook hierbij kantekeningen worden gemaakt.

1) Er kan wel iets lichamelijks zijn.

Een kind dat thuis in de problemen zit, klaagt over hoofdpijn. Het geeft dus aan dat het die problemen niet aan zijn hoofd

wil hebben ? Maar hoofdpijn kan ook vanwege slechte ogen en platvoeten.

2) De pedagogische aanpak geeft geen directe oplossing.

In het eerste voorbeeld van het meisje van 9 jaar geeft de medische behandeling een symptoom verschuiving. Het probleem, de ernstige affectieve verwaarlozing en ontmoeidiging, is pedagogisch niet een, twee, drie op te lossen. Daar zal een hele tijd mee gemoeid zijn.

De oplossing zou derhalve zijn dat er sprake is van een geïntegreerde benadering vanuit zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheidszorg.

We zien tegenwoordig een zekere samenwerking. Bijvoorbeeld de maatschappelijkwerker in het ziekenhuis. Van een evenredige en gelijkwaardige samenwerking kan echter nog niet gesproken worden.

DE GRONDTHESE VAN HET HOLISME:

- De levende totaliteit is in de grond iets totaal anders, dan hetgeen men experimenteel en/of in gedachten kan abstraheren tot elementen in het levende, omdat het levende wordt bepaald door zijn eigen aard, zijn wezen en karakter.

- Elk deel/element is namelijk gericht op de totaliteit.

(Bij een meisje, dat zelfverzekerd over komt en zelf haar regels wil bepalen, stellen de opvoeders zich de vraag of zij werkelijk zo zelfstandig is dan wel of die zelfstandigheid een maskertje is ter zelfbescherming ?

Het antwoord ligt in de verdere observatie waarin naar voren komt, dat zij veel behoefte heeft aan steun en aandacht; wil bepalen hoe dichtbij de ander mag komen; zij een compliment slecht kan hanteren.)

- Tussen de delen/elementen vindt een elkaar beïnvloedende wisselwerking plaats.

(Een jongen van 15 jaar heeft thuis regelmatig last van

Er ist ja so verwirrend, der Psycho-Richtungsstreit.

Woran soll man sich halten ? Wo gibt es Sicherheit ?

Z.B. Freud und Adler, Verhaltenstherapie,

Gestalt und Bio-energie.

Ref.: Da haben wir zum Glück den Weltkongress.

Hier gibt es Antwort, wenn auch nicht wenig Stress.

Ist manchmal auch die Logik ein bisschen subjektiv, ermutigt ist sie und kreativ.

Freud und Adler stritten, ein jeder genial.

Der eine war zu sexy, der andre zu social.

Doch manchmal zeigte sich am Erkennungsreflex zum geltungsstreben gehört auch Sex.

Ref.: Ach, was bringt mir der Kongress ?

Ich Beginn zu schwanken zwischen Ich und Es,

denn schon seit ein'gen Jahren merkt mancher Therapeut:

Mit Adler hat man Freud.

Manchem Therapeuten Adler ist zu rational.

Den Lebensstil zu ändern gelingt nicht nur verbal.

Mit Bio-energetik wird jeder Seele weich.

So wird ein Adler R(r)eich.

Ref.: Ach, was bringt mir der Kongress ?

Vorerst nichts als lauter Stress !

Ich weiss schon nicht mehr wer und wie und wann und wo

Am liebsten ging ich morgen in den Zoo.

Die einen treu bewahren, was Adler uns gelehrt.

Und andre stürmen weiter.- Ist das denn so verkehrt ?

Ist sachlich dieses Streben, schliesst es Gemeinschaft ein, wird's nicht neurotisch (unnützlich) sein.

Ref.: Ja, das bringt mir der Kongress:

Einen produktiven Stress.

und hoffentlich ein bisschen mehr Gemeinschaftsgefühl, dann lohnte sich schon das Gewühl.

Tot zo ver de berichtgeving over het kongres voor wat dit mededelingenblad betreft. De volgende keer komen we in ieder geval nog

cennia de betekenis van organisatie niet juist ingezien hebben. Laten we toch eerlijk zijn: wij weten vaak helemaal niet wat onze vrienden ergens ter wereld doen. We kennen elkaar te weinig. En dan is het gemeenschapsgevoel nog wel een centraal begrip in onze theorie. Ik zeg daarom: een internationale vereniging is zo goed als zijn organisatie. Helpt U deze kommissie met haar aanbevelingen.

Beste vrienden !

Alleen dan zal de I.P. in de wereld vooruitgang boeken en aanzien winnen, als wij ons steeds opnieuw op deze 3 aspecten bezinnen, ons standpunt voortdurend overwegen, nieuwe ideeën ontwikkelen, de opleiding en kwalifikatie van onze therapeutische bezigheden verbeteren en ons een organisatie-instrument verschaffen dat uit ons gezelschap datgene maakt, wat het verdient te zijn: een wereldomspannend net van een gemeenschap, die zich verbonden heeft eenmaal herkende waarheden, samenhangen en voorstellingen van de leer van Alfred Adler door te geven, in praktijk te brengen en als hulp aan de mensen aan te bieden die tot ons komen.

Beste vrienden, moge dit congres in Münster 1987 voor U allen, zowel persoonlijk als ook in wetenschappelijk opzicht, een mijlpaal voor Uw leven als Individualpsycholoog zijn.

Vertaling:

Ans de Vos-Heekelaar.

PETER BOCHYNEK'S KONGRESS-SONG.

Ref.: Ich bin begeistert vom Kongress.
Doch schon gerate ich in Stress.
Ich darf doch nichts verpassen,
das ist mein erstes Ziel.
Ich glaub, ich kompensier zu viel.

astma en gebruikt hiertegen medicijnen. Hij is lid van de verkenners, die er gezond op uittrekken. Met de verkenners gaat hij een weekend kamperen en heeft totaal geen last van astma. Thuis vertelt hij enthousiaste verhalen over het weekend. Vooral over het kussen gevecht met kussens gevuld met hooi is hij vol !

Wanneer zijn moeder hem iet wat angstig vraagt of hij geen astma-aanval heeft gehad daarna, gaat het mis. Een half uur later ligt hij met een ernstige astma-aanval op bed.)

- Het funktionieren van elk deel kan daarmee alleen begrepen worden vanuit de totaliteit.
(Oftewel zoals de Gestalt het uitdrukt: het geheel is meer dan de som der delen.)
- Elk levendwezen kent een doelgericht plan, dat de bewegingen en/of functies ordent en op elkaar afstemt.
(Een meisje van 14 jaar is reeds enige jaren uithuis vanwege veelvuldige epileptische aanvallen. Ze geeft aan zo graag thuis te willen wonen, zich buiten het gezin gesloten te voelen en haar moeder te missen.
De artsen staan voor een raadsel omtrent de epilepsie. De juiste medikatie zou haar aanval vrij moeten houden, maar dat gebeurt niet.
Later blijkt dit meisje op een geraffineerde wijze de juiste medikatie te dwarsbomen. Ze heeft redenen om niet naar huis te willen, blijkt dan.)
- Totaliteiten laten zich nooit geheel (be)grijpen dan wel in onze gedachten nakonstrueren. (Adler stelt daarom: "Alles kan anders zijn.")
- Toch moeten we - willen we hen (be)grijpen en adequaat met hen om kunnen gaan - technisch in hen dringen en hen vanuit onze gedachten over die totaliteit benaderen.
Dit betekent dat wij een goede, scherpe waarneming van de verschijnselen moeten hebben en die met elkaar een totaalbeeld moeten laten vormen.

Voorwaar geen eenvoudige opgave omdat, zoals eerder met andere woorden werd aangegeven, we nauwelijks in staat zijn alle elementen, hun functie en werkwijze te bevatten.

- We moeten daarom naïef/onbevooroordeeld alles wat voor hande is beschouwen vanuit de totaliteitsgedachte: Die wordt daarmee een bepaalde levenshouding.

Deze holistische levenshouding betekent, dat

- men niet moet geloven in toeval,
- men moet redeneren in termen van doelgerichtheid,
- men moet proberen alle waarnemingen in het totaal te passen. Zelfs al zijn ze ogenschijnlijk tegenstrijdig.

Zo vormt zich een totaalbeeld, waarmee het wezen zich-als het ware intuïtief gevonden- openbaart.

Het holisme of "Ganzheit eines Lebewesens" is iets totaal anders dan de som der delen. Zij laat zich evenmin reduceren tot chemische of fysieke voorbestemdheid. Zij laat zich evenmin meten of tellen. Zij kan alleen gezien, beschreven of begrepen/geduid worden als een bezielde éénheid (Gestalt).

Drie wetenschapsstromingen zeggen uit te gaan van het holisme:

SOCIALE SYSTEEMTHEORIE.

(Een systeem bestaat uit twee of meer delen, die elkaar wederzijds beïnvloeden in hun functie.)

Deze theorie beschouwt de sociale systemen als een totaliteit. Haar visie in deze op het gezin is wetenschappelijk onderbouwd in een vorm van gezinstherapie.

Zij onderscheidt 4 systeemfuncties:

- 1) doelverwervende tevens grensbewakende functie,
- 2) zinvervullende functie,
- 3) energie dragende functie,
- 4) structurerende functie (homeostase).

afspiegeling van deze profilerings- en bevoegdheidskonflikten bieden. Alfred Adler kon in de twintiger jaren, volgens zeggen, op de vraag wie therapie mocht bedrijven nog antwoorden: "Degene die het kan." Wij kunnen ons echter tegenwoordig niet meer veroorloven op deze vraag van overheidsvertegenwoordigers in de zelfde geest te antwoorden.

Of deze ontwikkeling van de "psychoboom" in de zestiger, zeventiger en tachtiger jaren gewenst was, kunnen wij niet beoordelen. Deze heeft zich voorgedaan. Een ding is zeker: steeds meer mensen gaan in therapie, steeds meer mensen willen zich uitspreken, steeds meer mensen merken dat zij psychische hulp nodig hebben. Daaruit volgt dat steeds meer personen zich aanbieden om aan deze behoefte tegemoet te komen.

Dit roept voor ons als Individualpsychologen de verplichting op de opleiding tot I.P. psychotherapeut en tot I.P. adviseur opnieuw te overdenken. Verscheidene opleidingswegen en -doelen moeten overdacht worden. De betekenis van de leeranalyse, de trainingsanalyse, de supervisie, de counselingstechniek, de zelfervaring en de opleidingsarbeid. Dat alles moet nieuw en beter gedefiniëerd worden. De in Wenen opgerichte kommissie, die onder voorzitterschap van Berny Shulman dit probleemveld doorgewerkt heeft, heeft ons een wereldwijd overzicht verschaft. Wij zijn verplicht ons met de resultaten van dit werk bezig te houden. Want één ding is zeker: de Individualpsychologie is weliswaar aan te leren, maar wij hebben regels nodig over hoe wij ons dit eigen maken. Het moet heel duidelijk gezegd worden, dat wij op het internationale toneel aanzien zullen winnen, als wij in scholing, opleiding en training ons nivo omhoog brengen.

Ten slotte kom ik op het probleemgebied, dat bestudeerd werd door de derde kommissie o.l.v. Hal McAbee. Onze grote internationale vereniging kan zijn opgaven - n.l. de theorie van Alfred Adler te verbreiden, door te geven en het werk van de I.P. over de hele wereld te bevorderen - alleen vervullen, als er een goede organisatie ter beschikking staat.

Men kan ons ouderen het verwijt maken, dat wij in de afgelopen de-

Wat deze veranderde zienswijze voor het samenspel van de diepte-psychologische scholen betekent, is nu nog niet te voorspellen. Voor ons, Individualpsychologen, mag het als bevestiging dienen van wat wij altijd al betoogd hebben. Namelijk dat therapie een poging is in het kader van een relatie een nieuwe manier van zijn in de wereld te leren. Herinneren wij ons nog eens die allereerste geschriften, waarin van verwennen en verwaarlozen als verleidingen tot een bepaalde levensstijl sprake was. Wij waren altijd al een relatietheorie. In onze therapeutische setting was altijd al de houding van de therapeut het voornaamste instrument. De psycho-analyse loopt dus achteraan.

Tenslotte: niet voor niets kreeg in Wenen in 1982 iedereen de opdracht in een commissie mee te werken, die zich met plaatsbepaling, ideologie, richting en definitie van de Individual Psychologie, met de uitwerking van gemeenschappelijke waarden en ook met duidelijke tegenstellingen van al de genoemde ontwikkelingen bezighoudt. Ansbacher en Titze hebben zich in deze commissie zeer verdienstelijk gemaakt. Wij zullen in de loop van het congres nog veel over de bevindingen van deze werkgroep horen. Deze overwegingen kunnen echter niet als afgesloten beschouwd worden. Zij moeten in de toekomst regelmatig voortgezet worden, als wij een verstarung van de leer van Alfred Adler willen verhinderen. Wij hebben de uiteenzetting met andere theoriën nodig.

Nog een tweede ontwikkeling, die zich eveneens onder onze ogen in de afgelopen decennia voltrok, moet nauwkeurig geregistreerd worden. Het gaat om het probleem van de opleiding.

Terwijl in de eerste decennia van onze eeuw -voor de tweede wereldoorlog- nauwelijks professionele vragen gesteld worden als: Wie moet en wie mag psychische hulpverleners? Wie pedagogisch-sociale en psychotherapeutische begeleiding aanbieden? Werd het professionele probleem in de laatste decennia meer aktueel via vragen als: Met welke methode moet wie, waar, wanneer en onder welke omstandigheden werken? Deze bevoegdheden en standsoverwegingen zijn in alle landen een toenemend probleem. Dit komt ook uit het feit voort dat zich overal beroepsorganisaties gevormd hebben, die een

GESTALT.

Het geheel is meer dan de som der delen. Dit betekent een voortdurende benadering van de totaliteit. Men dient derhalve de mens te beschouwen vanuit zijn totale funktioneren en zijn sociale kontekst.

De regels waar men vanuit gaat:

1) Het principe van het heden.
De totaliteit kent geen verleden. Het is er.

2) Ik en jij.
Men draagt een bepaalde verantwoordelijkheid en funktioneert in een sociale kontekst.

3) Vragen stellen.
Vragen zijn niet alleen gericht op informatie. Vragen kunnen ook manipuleren en suggestief zijn.

In de therapie maakt men gebruik van "spelletjes". Het zijn veelal socio- en psychodrama's.

Men kent dialoogspelletjes om het rollenspel te ontwarren. Of het rondgaan in de kring om eerlijk te zijn tegen de ander. En nog vele anderen.

INDIVIDUAL PSYCHOLOGIE.

De totaliteitsgedachte is onder andere terug te vinden in gebruikte termen als: individu; instelling; gemeenschapsgevoel; levensplan; levensstijl; levensdoel. Deze termen laten zich vanuit de totaliteitsgedachte herleiden naar termen als: persoonlijkheid; intenties en onderlinge betrekkingen.

De invloed van de Gestaltpsychologie op Adler is moeilijk nauwkeurig aan te geven. Adler voelde zich in het bijzonder aangetrokken door de opvatting over het holisme dat in de "Metabiologie" door Smuts wordt vertegenwoordigd. Bij Smuts gaat het niet alleen om de totaliteitsgedachte, maar ook om de eerste levensvragen tussen leven en dood en

wereldwijde opleving gepresenteerd dat zich reeds in de gedachtengang van de I.P. bevond. Soms in andere woorden gesteld en terwyl men in de I.P. van andere vooronderstellingen uitging.

En zo moesten wij Individualpsychologen weer ervaren dat onze veronderstellingen en gedachtengangen, begrippen en betekenissen in andere denksystemen terugkomen. Hoewel in nieuwe woorden ingekleed. De goede en eerlijke gewoonte om te citeren uit het werk van andere voorgangers wordt tegenwoordig niet meer gevolgd. Men kan zich daarover opwinden, maar het zal ons niet veel helpen er op te pochen dat hetgeen onder andere namen -gedragstherapie, leertherapie enz.- gepubliceerd wordt, de I.P. reeds lang tot haar gedachtengoed rekent. Veel verstandiger is het als wij ons met de fundamentele uitgangspunten van al deze theoriën grondig bezighouden. Ten tweede zien we in hetzelfde tijdperk een wending in de psychoanalyse, die zich t.g.v. een discussie over de structuur van het psychische apparaat voorgedaan heeft. Zoals U weet, stelde men in de afgelopen decennia tegenover het klassieke instanties- en driftmodel (Es - Ich - Überich) het zelfmodel (bijv. het relatiemodel). Begrippen als "borderline" en "narcisme" werden opnieuw omschreven en kregen grote betekenis. In therapeutisch en diagnostisch opzicht hebben deze heroverwegingen namelijk grote consequenties. Om een voorbeeld te noemen:

Was in het driftmodel de duiding het belangrijkste therapeutische instrument -speelde de konfliktbeladenheid in een zekere levensperiode, bijv. de oedipale fase, een bijzondere rol, dan werd daarom regressie in de therapie nagestreefd, waarbij overdracht en tegenoverdracht bijzondere betekenis kregen- zo wordt in het relatiemodel op de deelneming en houding t.o.v. de therapeut in het algemeen intensief ingegaan. De doorwerking van de vooroedipale ontwikkelingsstrappen, het ontwikkelingsaspect en het deprivatieaspect worden zodoende in het centrum van de wetenschappelijke belangstelling getrokken en in het geheel van de behandeling komt het doorgeven van nieuwe menselijke ervaringen in de communicatie t.g.v. de genoemde verandering van het zwaartepunt in de theorie een bijzondere betekenis toe.

het streven van alle levenden naar een ideale eindvorm.

(Hierin vervat ligt de theorie over de mens, die zich in de natuur als minder ervaart en streeft naar meer. De mens die kan compenseren enzovoort.)

Het holisme betekent in de termen van Adler vooral:

- 1) de erkenning van de eenheid van de persoon/persoonlijkheid in zijn streven naar het levensdoel,
- 2) de eenheid van lichaam en geest.

Tot slot:

Levende wezens leren wij slechts wezenlijk kennen in hun bewegingen en hun zinvolle of juist daar van ogenschijnlijk afwijkende groei. Wij dienen hun handelen zo waar te nemen dat daarin hun betekenis en strevingen ten aanzien van hun levenslot besloten liggen.

De betekenis van de totaliteitsgedachte in de psychologie en pedagogiek liggen niet alleen besloten in de rol, die de menselijke betrekkingen spelen en te vertalen zijn in onder- of bovengeschiedt. Maar ook vitale en hogere betrekkingen, zoals we vinden in de symbolische of poëtische zingeving, die de mens kent.

Verslag van de lezing d.d. 21 februari 1987

DE MENS EEN KIEZEND EN BESLISSINGNEMEND WEZEN ?

door: Roel Glastra.

De I.P. stelt dat de mens een kiezend en beslissingnemend wezen is, zowel bewust als onbewust.

Ik wil daar vandaag een vraagteken achter zetten. Want is dat wel altijd zo? In de praktijk blijkt immers dat ondanks de goede bedoelingen van cliënt en therapeut er van kiezen en/of beslissingen nemen in bepaalde gevallen weinig terecht

in Aberdeen, Schotland.

In de tweede plaats kozen wij deze plaats, omdat Prof.Dr. Metzger destijds als hoogleraar psychologie aan de universiteit van Münster werkte. Een man, die zeer veel aan de wedergeboorte van de I.P. in Duitsland heeft bijgedragen.

Deze twee gebeurtenissen, de herdenking van een smartelijke gebeurtenis 50 jaar geleden en het begin van de nieuwe Duitse I.P. geschiedenis, heeft ons hier bijeen gebracht.

Om te beginnen wil ik mijn bijzondere dank uitspreken aan onze I.P.vrienden in de BRD, die met zorgvuldige voorbereiding dit congres georganiseerd hebben.

Verheugen wij ons dus op de ontmoetingen, die wij in de komende dagen zullen hebben. Op de mogelijkheid gezellig bij elkaar te zijn. Verheugen wij ons echter ook op onze wetenschappelijke arbeid en, wat mij het belangrijkste lijkt, laten wij onze blik op de toekomst richten.

Het is een voorrecht van de president in de openingsrede een visie op de toekomst te ontwikkelen. V.w.b. ideologie, theorie en organisatie een plaats te bepalen. En U, hier aanwezige vrienden, te stimuleren U over al deze op ons afkomende gewichtige vragen een mening te vormen. Daarover nu een paar woorden.

In de afgelopen decennia hebben zich in de internationale wereld van psychotherapie, psychologie en psychiatrie, de sociale wetenschappen en de pedagogie grote veranderingen voltrokken, die een aanleiding vormen ons daarmee bezig te houden. Twee ontwikkelingen lijken mij in dit opzicht zeer belangrijk geweest te zijn.

Ten eerste heeft zich in de vijftiger en zestiger jaren in de genoemde gebieden over de hele wereld een wending naar het behaviorisme -naar gedragsonderzoek- voltrokken. De explosieve verbreiding van deze denkrichting bracht niet alleen nieuwe technische termen in het spraakgebruik, maar ook nieuwe veronderstellingen betreffende de leerprocessen, de gedragsmodificatie en nog veel meer thema's ter discussie. Begrippen, die dichtbij onze eigen I.P.begrippen liggen, zoals het begrip levensstijl, karakterstructuur en de door ons geïnitieerde therapie technieken. Veel werd t.g.v. deze

komt. In die gevallen valt de cliënt in zijn oude gedrag terug, al dan niet in wat minder extreme vormen.

Is er een relatie met hun levensstijl ?

Adler zegt over de levensstijl: "De mens gedraagt zich naar de mening, die hij heeft over"

De mening van de cliënt veranderen in een positievere richting lijkt dan de ideale weg voor de therapie.

De R.E.T. doet dit zeer rationeel. Namelijk door de gedachten toetsen aan bepaalde kenmerken van rationeel denken. Indien gedachten irrationeel blijken, worden ze veranderd in rationele. Men moet in een bepaalde situatie zo gaan denken, dat men tot het gewenste gedrag en/of gevoel komt.

Verandering is daarmee het gevolg van anders "denken".

Ondanks de vele goede therapiën "genezen" niet alle cliënten. Het komt nogal eens voor dat de cliënt terugvalt in zijn oude gedrag of zich zo goed mogelijk ziet te redden met zijn probleem. Psychologen zijn vaak zo'n twee jaar bezig met een cliënt met een fobie. Een vaak moeizame weg en dan helaas in bepaalde gevallen met povere resultaten.

Ik stel het hier wellicht te zwart/wit, omdat er natuurlijk ook veel goede resultaten zijn. Maar vanmiddag gaat het mij om degenen, die geen of weinig baat hebben bij een therapie.

Ik vraag mij hierbij af, wat er toch voor proces gaande is in deze mens ? Wat verhindert hem om een keuze te maken, om een beslissing te nemen voor een werkelijke en blijvende gedragsverandering ?

Bekijken we de therapiën/behandelingsmethoden, dan zien we dat deze veelal bezig zijn op het bewuste nivo. Zelfs als ze gebaseerd zijn op de dieptepsychologie.

Natuurlijk is dat werken op bewust nivo erg praktisch. Het kan dan wetenschappelijk worden getoetst, het is te meten en te vangen in grafieken e.d.

Werken op onbewust nivo is eigenlijk zo abstract, zo vaag.

Men weet dat het onbewuste nivo er is, maar hoe en wat

Dat kan men zo moeilijk vatten. Soms ook niet begrijpen. Het is een gebied met nog zoveel vraagtekens.

Toch worden juist de meeste beslissingen, die de mens neemt, voor het grootste deel op het onbewuste nivo genomen. De meeste dingen doet men zonder een bewuste beslissing. Als iets verkeerd uitvalt, hoort men vaak een kreet zoals: "Waarom heb ik niet eerst nagedacht?"

Maar therapie bedrijven doen we toch liever op het bewuste nivo. Eventueel trachten we het onbewuste bewust te maken. We werken rationeel, bouwen zekerheden in, zijn concreet en de gevolgen van onze behandeling moet als het even kan zichtbaar, hoorbaar of voelbaar zijn.

Als Adler zegt, dat de mens altijd ook anders kan beslissen, dan heeft hij slechts ten dele gelijk. In veel gevallen zal dat best mogelijk zijn, maar er zijn gevallen - cliënten dus - die, ondanks alles wat we hem verstandelijk aanreiken, niet anders kunnen beslissen omdat ze niet kunnen kiezen. Hoe graag deze cliënten het ook zouden willen.

Op bewust nivo klopt het allemaal goed. Alleen op onbewust nivo is er weinig veranderd en juist daar worden de keuzen gemaakt en beslissingen genomen. Of beter gezegd: "Door het onbewuste wordt de beslissing aan het bewuste aangereikt."

In de door mij bedoelde gevallen stel ik dat de cliënt in zekere zin het slachtoffer is van zijn onbewuste, een robot.

De cliënt weet bewust wat er van hem verwacht wordt, maar er is geen keuzemogelijkheid in zijn onbewuste. Zijn onbewuste heeft de nieuwe kennis niet opgenomen/geaccepteerd. D.w.z. er is één keuzemogelijkheid gebleven en dat is de beslissing, die altijd al werd genomen.

De N.L.P. (neuro-linguistisch programmeren) probeert in deze gevallen een oplossing te bewerkstelligen.

Is de N.L.P. een nieuw wondermiddel op de therapiemarkt?

Gezien de soms verbijsterende resultaten zou men dat bijna kunnen zeggen. Maar toch is het dat niet. Het is een werkmethode, die goede resultaten weet te bereiken. Wellicht een betere methode dan de traditionele.

Op woensdag 27 mei 1.1. werd in het dagblad TROUW de nodige aandacht besteed aan Adler en zijn I.P.

In een pagina groot artikel wordt verhaald uit de door Phyllis Bottome geschreven biografie over Adler en een interview met onze voorzitter, Gerard Kulker.

Ingegaan wordt op hoe Adler het oorzakelijk denken van Freud als onredelijk ging beschouwen. En hij de mens in staat achtte tot enige zeggenschap over zichzelf.

Anders gezegd: "Wat de een tot zelfmoord drijft, wordt door de ander als grap gezien. Zoals U merkt, heeft de mens een grote keuze."

Over de drang om zich te ontwikkelen. Een drang, die al begint in de wieg bij de grijp handjes van de baby, die geen genoeg nemen met lucht.

Negen maanden in de moederschoot is trouwens een lange tijd en toch is de mens als boreling maar een hopeloos hulpeloos geval, viel Adler op.

Maar ook alle andere facetten van de I.P. komen in dit artikel aanbod. Zeer zeker het lezen waard.

17de INTERNATIONALE CONGRES te MÜNSTER.

12 TOT 16 JULI 1987.

De openingsrede.

Uitgesproken door de President: Walter Spiel.

Beste Individual Psychologische vrienden uit de hele wereld.

Ik heet U hartelijk welkom namens de Internationale Vereniging voor Individual Psychologie op ons 17de internationale congres te Münster. Zoals U weet hadden wij zeer bijzondere redenen om dit 17de internationale congres 1987 juist in dit jaar te houden en juist op deze plaats, namelijk in Münster BRD.

In de eerste plaats is het 50 jaar geleden dat Alfred Adler, ons aller leraar, plotseling en onverwachts overleed op 27 mei 1937

daarop die hoog hangende foto te bestuderen. Gewoon, zo doe je dat als je wat klein bent. En er werd ten slotte gevraagd bepaalde personen te herkennen en waar nodig hun naam in te vullen.

De middag begon met de herwaardering van de I.P. in onze huidige tijd. Naast de grote waarde, die zij ongetwijfeld ook nu nog heeft, werd niet geschroomd ook te wijzen op de leemten. Ten einde verder te komen en ons te kunnen verheugen op hen, die na Adler hiervan de draad oppakken.

Hierna kwamen een viertal sprekers aan het woord, die heden ten dage de I.P. toepassen in hun alledaagse praktisch. Ter behandeling van heersende types; begeleiding aan een team met samenwerkingsproblemen; een schoolstroom op I.P.-basis en in de hulpverlening aan jeugdigen.

De dag eindigde met "het oog op morgen". Of te wel: hoe gaat de I.P. in Nederland verder ?

De cursus zal in september a.s. van start gaan. En natuurlijk komen ook de U bekende activiteiten.

Kortom: er zit leven in de I.P.

Iedereen ging aan het eind van de dag tevreden heen. Vele lofuitingen werden elkaar toegezwaaid. De dag was voorbij Maar het is nog lang niet afgelopen.

Iets dat leeft, heeft energie nodig. De I.P. dus ons aller energie en inzet !

Dus: deze dag is voorbij De I.P. gaat verder !

Het bestuur.

Indien er een lezing op deze dag is geweest, die Uw bijzondere interesse heeft, dan kunt U die op de band bestellen bij:

TEKSTOTAAL

tel.030 - 627487

Postbus 9264

3506 Utrecht.

Er zijn van de totale dag 5 cassettes van f 17,50 per stuk.

De N.L.P. is zo'n 4 à 5 jaar in Nederland en overgekomen uit Amerika. Zij lijkt net als andere therapieën op bewust niveau te werken. Toch richt een groot deel zich op het onbewuste niveau. Zij probeert n.l. in te grijpen in de onbewuste processen. Soms zo, dat dit zelfs niet bewust door de cliënt ervaren behoort te worden. Men spreekt dan het onbewuste direkt aan en zorgt er voor dat het onbewuste aan het bewuste betere en positievere beslissingen kan aanreiken. Als dat slaagt, reageert de cliënt in bepaalde situaties niet meer met een storend/gestoord gedrag, maar reageert op een positieve en een aanvaardbare wijze.

Ik kan mij nu voorstellen, dat men de wenkbrauwen fronsst of de schouders ophaalt. Het lijkt zo onwetenschappelijk, een werken met de ogen dicht.

In de N.L.P. is een wet, die zegt: "Als iets niet werkt, doe dan wat anders."

Hoeveel therapeuten werken steeds weer op dezelfde manier met hun cliënten. Jaar in jaar uit, alsof "de aanhouder wint" hun achterliggende gedachte zou zijn. Alsof de cliënt het eens zal gaan begrijpen en dan de doorbraak komt.

"Doe eens wat anders", als de therapie niet werkt.

Het is niet mogelijk om in dit korte tijdsbestek de N.L.P. volledig te verklaren. Ik wil slechts enkele belangrijke facetten bespreken om u enig begrip te geven voor deze therapie. En ik zal enkele technieken, die gebruikt worden, globaal weergeven.

Wellicht wordt uw interesse gewekt om uw blik in deze richting te werpen. Straks zal ik daartoe enkele titels van boeken geven.

N.L.P. - neuro-linguïstisch programmeren.

Neuro: betreft het zenuwstelsel. En wel dat gedeelte van de hersenen, dat grotendeels nog onbekend is en waar men van aanneemt, dat daar de zetel is van het onbewuste. Dit is ook het gedeelte, dat men met hypnose tracht te beïnvloeden. Daarom passen N.L.P.-therapeuten vaak hypnose toe in hun behandeling.

Linguïstisch: structuur van de taal. In de therapie betekent dit:

het taal- en woordgebruik van de cliënt. Voor de therapeut betekent dit, luisteren op welk niveau de cliënt iets vertelt. (Visueel, adiotief of kinestetisch) En met de cliënt op dit zelfde niveau het gesprek voeren, zodat men niet langs elkaar heen praat maar elkaar beter begrijpt.

Ook de woordkeus is erg belangrijk, vaak meer als alleen de inhoud. Straks hierover meer.

Programmeren: ingrijpen, beïnvloeden en veranderen van het onbewuste proces, dat aan het te veranderen gedrag ten grondslag ligt.

Hoe ziet de N.L.P.therapeut de cliënt ?

De klachten van de cliënt zijn samen te vatten in: pijn; zich verlamt voelen; geen keuze mogelijkheden zien; zich niet vrij voelen in zijn handelen; storend- of gestoord gedrag.

Toch is het niet de wereld, die hem beperkt. De cliënt sluit zich af voor het zien van de mogelijkheden, die voor hem openstaan, omdat hij ze niet ter beschikking heeft in zijn wereldmodel. Hierdoor kan hij bepaalde levensopgave niet aan.

Verschillen in ervaringen en gedrag vloeien voort uit verschillen in rijkdom van de modellen.

Hoe is het mogelijk, dat mensen vasthouden aan een verarmd model, dat hen narigheid bezorgt in een wereld, die rijk is ? Waarom bezorgen zij zichzelf pijn en ellende ?

Allereerst zijn zij niet slecht, ziek of gek. In feite maken zij de beste keuze uit hun model.

Elk storend gedrag, hoe bizar ook, is zinnig binnen de context van hun eigen wereldmodel. Zij hebben te weinig keuzemogelijkheden. Zij hebben geen meervoudig gericht wereldbeeld. De vergissing is vaak ook, dat zij hun model voor de werkelijkheid aanzien.

Onze groei kan in de weg gestaan worden door drie mechanismen. Namelijk: generalisatie; delatie (weglating) en vervorming.

Generalisatie: het proces waardoor gedeelten van iemands model loskomen te staan van de oorspronkelijke ervaring en een gehele categorie gaan vertegenwoordigen, waarvan deze ervaring een voorbeeld wordt.

Eindelijk was het dan zo ver !

De natuur leek dat met ons eens te zijn, want op de dag van het symposium scheen de zon over "de Kwinkelier" en omgeving. Ruim honderd personen uit België en Nederland hadden zich daar verzameld ter nagedachtenis aan Alfred Adler.

Achter in de zaal was een tentoonstelling ingericht. Met platen en foto's van bekenden uit vooral het verleden. En ook de nodige oude boeken ontbraken niet.

De bezoekers konden elkaar daar ontmoeten en herinneringen ophalen. Over ja over van alles en nog wat.

Onze voorzitter heette iedereen van harte welkom.

Na een terugblik riep hij ons vooral op te werken aan de toekomst. Hij haalde hiertoe de woorden van Alfred Adler aan, waarmee deze stelde dat men de I.P. verder dient te ontwikkelen. En dat wij ook moeten verheugen op degene, die na ons de draad opnemen.

Daarna namen we een duik in het verleden, de geschiedenis van de I.P. en Alfred Adler. Maar ook de geschiedenis in Nederland kwam ruimschoots aan bod met een terugblik op het werk van Gerrit Henk van Asperen, Dr. Alex Müller en Jan Vinkenburg.

Leuke herinneringen en anekdotes werden door de sprekers ons voorgetoverd. Maar ook serieuze zaken over de I.P. in Nederland kwamen aan de orde.

Immers voor alle kennis geldt, dat het belangrijk is het nodige over haar oorsprong te weten.

De ochtend vloog voorbij en in de pauze werd de tijd gebruikt om elkaar nader te ontmoeten, bij te praten of gewoon even te wandelen.

De S.T.I.P. maakte van de pauze gebruik door de deelnemers een boekje met spreuken van Rudolf Dreikurs aan te bieden.

Bij de tentoonstelling werd een stoel bijgeschoven om staande

daarop die hoog hangende foto te bestuderen. Gewoon, zo doe je dat als je wat klein bent. En er werd ten slotte gevraagd bepaalde personen te herkennen en waar nodig hun naam in te vullen.

De middag begon met de herwaardering van de I.P. In onze huidige tijd. Naast de grote waarde, die zij ongetwijfeld ook nu nog heeft, werd niet geschroomd ook te wijzen op de leemten. Ten einde verder te komen en ons te kunnen verheugen op hen, die na Adler hiervan de draad oppakken.

Hierna kwamen een viertal sprekers aan het woord, die heden ten dage de I.P. toepassen in hun alledaagse praktijk. Ter behandeling van heersende types; begeleiding aan een team met samenwerkingsproblemen; een schoolstelsel op I.P.-basis en in de hulpverlening aan jeugdigen.

De dag eindigde met "het oog op morgen". Of te wel: hoe gaat de I.P. in Nederland verder? De cursus zal in september a.s. van start gaan. En natuurlijk komen men ook de u bekende activiteiten. Kortom: er zit leven in de I.P.

Iedereen ging aan het eind van de dag tevreden heen. Vele lotuistingen werden elkaar toegezwaaid. De dag was voorbij..... Maar het is nog lang niet afgelopen. Iets dat leeft, heeft energie nodig. De I.P. dus ons aller energie en inzet!

Dus: deze dag is voorbij..... De I.P. gaat verder!

Het bestuur.

Indien er een lezing op deze dag is geweest, die uw bijzondere interesse heeft, dan kunt u die op de band bestellen bij:

TEKSTOTAAL

Postbus 9264

3506 Utrecht.

Er zijn van de totale dag 5 cassettes van f 17,50 per stuk.

De N.L.P. is zo'n 4 à 5 jaar in Nederland en overgekomen uit Amerika. Zij lijkt net als andere therapieën op bewust niveau te werken. Toch richt een groot deel zich op het onbewuste niveau. Zij probeert n.l. in te grijpen in de onbewuste processen. Soms zo, dat dit zelfs niet bewust door de cliënt ervaren behoeft te worden. Men spreekt dan het onbewuste direct aan en zorgt er voor dat het onbewuste aan het bewuste betere en positievere beslissingen kan aanreiken. Als dat slaagt, reageert de cliënt in bepaalde situaties niet meer met een storend/gestoord gedrag, maar reageert op een positievere en aanvaardbare wijze.

Ik kan mij nu voorstellen, dat men de wenkbrauwen fronsst of de schouders ophaalt. Het lijkt zo onwetenschappelijk, een werken met de ogen dicht. In de N.L.P. is een wet, die zegt: "Als iets niet werkt, doe dan wat anders."

Hoewel therapeuten werken steeds weer op dezelfde manier met hun cliënten. Jaar in jaar uit, alsof "de aanhouder wint" hun achterliggende gedachte zou zijn. Alsof de cliënt het eens zal gaan begrijpen en dan de doorbraak komt.

"Doe eens wat anders.....", als de therapie niet werkt. Het is niet mogelijk om in dit korte tijdsbestek de N.L.P. volledig te verklaren. Ik wil slechts enkele belangrijke facetten bespreken om u enig begrip te geven voor deze therapie. En ik zal enkele technieken, die gebruikt worden, globaal weergeven. Wellicht wordt uw interesse gewekt om uw blik in deze richting te werpen. Straks zal ik daartoe enkele titels van boeken geven.

N.L.P. - neuro-linguïstisch programmeren.

Neuro: betreft het zenuwstelsel. En wel dat gedeelte van de hersenen, dat grotendeels nog onbekend is en waar men van aanneemt dat daar de zetel is van het onbewuste. Dit is ook het gedeelte, dat men met hypnose tracht te beïnvloeden. Daarom passen N.L.P.-therapeuten vaak hypnose toe in hun behandeling.

Linguïstisch: structuur van de taal. In de therapie betekent dit:

Eindelijk was het dan zo ver !

De natuur leek dat met ons eens te zijn, want op de dag van het symposium scheen de zon over "de Kwinkelier" en omgeving. Ruim hon-

ders personen uit België en Nederland hadden zich daar verzameld ter nagedachtenis aan Alfred Adler.

Achter in de zaal was een tentoonstelling ingericht. Met platen en foto's van bekenden uit vooral het verleden. En ook de nodige oude boeken ontbraken niet.

De bezoekers konden elkaar daar ontmoeten en herinneringen ophalen Over ja over van alles en nog wat.

Onze voorzitter heette iedereen van harte welkom.

Na een terugblik riep hij ons vooral op te werken aan de toekomst. Hij haalde hertoe de woorden van Alfred Adler aan, waarmee deze stelde dat men de I.P. verder dient te ontwikkelen. En dat wij on-

moeten verheugen op degene, die na ons de draad opnemen. Daarna namen we een duik in het verleden, de geschiedenis van de

I.P. en Alfred Adler. Maar ook de geschiedenis in Nederland kwam ruimschoots aan bod met een terugblik op het werk van Gerrit Henk van Asperen, Dr. Alex Müller en Jan Vinkenborg.

Leuke herinneringen en anekdotes werden door de sprekers ons voor- getoverd. Maar ook serieuze zaken over de I.P. in Nederland kwa-

men aan de orde. Immers voor alle kennis geldt, dat het belangrijk is het nodige

over haar oorsprong te weten. De ochtend vloog voorbij en in de pauze werd de tijd gebruikt om

elkaar nader te ontmoeten, bij te praten of gewoon even te wandel-

len. De S.T.I.P. maakte van de pauze gebruik door de deelnemers een

boekje met spreken van Rudolf Dreikurs aan te bieden. Bij de tentoonstelling werd een stoel bijgeschoven om staande

het taal- en woordgebruik van de cliënt. Voor de therapeut bete-

kent dit, luisteren op welk niveau de cliënt iets vertelt. (Visueel,

adotief of kinestetisch) En met de cliënt op dit zelfde niveau het

gesprek voeren, zodat men niet langs elkaar heen praat maar elkaar

beter begrijpt.

Ook de woordkeus is erg belangrijk, vaak meer als alleen de inhoud.

Straks hierover meer.

Programmeren: ingrijpen, beïnvloeden en veranderen van het onbe-

wuste proces, dat aan het te veranderen gedrag ten grondslag ligt.

Hoe ziet de N.L.P. therapeut de cliënt ?

De klachten van de cliënt zijn samen te vatten in: pijn; zich ver-

lamt voelen; geen keuze mogelijkheden zien; zich niet vrij voelen

in zijn handelen; storend- of gestoord gedrag.

De cliënt sluit zich

toch is het niet de wereld, die hem beperkt. De cliënt sluit zich

af voor het zien van de mogelijkheden, die voor hem openstaan, om

dat hij ze niet ter beschikking heeft in zijn wereldmodel. Hier-

door kan hij bepaalde levensopgave niet aan-

verschillen in ervaringen en gedrag voelen voort uit verschillen

in rijkdom van de modellen.

Hoe is het mogelijk, dat mensen vasthouden aan een verarmd model,

dat hen narigheid bezorgt in een wereld, die rijk is ? Waarom be-

zorgen zij zichzelf pijn en ellende ?

Allereerst zijn zij niet slecht, ziek of gek. In feite maken zij

de beste keuze uit hun model.

Eik storend gedrag, hoe bizar ook, is zinnig binnen de context

van hun eigen wereldmodel. Zij hebben te weinig keuzemogelijkhe-

den. Zij hebben geen meerwaardig gericht wereldbeeld. De vergis-

sing is vaak ook, dat zij hun model voor de werkelijkheid aanzien.

Onze groei kan in de weg gestaan worden door drie mechanismen.

Naamlijk: generalisatie; delatie (weglating) en vervorming.

Generalisatie: het proces waardoor gedeelten van iemands model los-

komen te staan van de oorspronkelijke ervaring en een gehele kate-

Delaties: de ontbrekende delen van het model. Ook dit is een proces, waarin we selectief aandacht besteden aan bepaalde demensies van onze ervaringen en andere niet toelaten. Voorbeelden: een kamer vol mensen en naar één persoon luisteren; oost-indisch doof zijn.

Vervorming: het proces, waarmee we verschuivingen kunnen aanbrengen in onze ervaring van sensorische gegevens.

De fantasie stelt ons in staat ons voor te bereiden op ervaringen die we kunnen krijgen vóór ze plaats vinden. Met deze techniek kan men zich verrijken, maar ook juist die rijkdom beperken.

Iemand kan zijn generalisatie of zijn gedachten zo filteren en/of vervormen, dat zij in overeenstemming worden gebracht met zijn verwachtingen. Omdat er geen ervaringen zijn, die de generalisaties tegenspreken, worden de verwachtingen bevestigd en de cyclus zet zich voort.

De technieken van de therapeuten hebben één ding gemeen: ze brengen veranderingen aan in de modellen van hun cliënten, die daarmee gedragsalternatieven ter beschikking krijgen. Iedere therapeut heeft een model voor het veranderen van de wereldmodellen van zijn cliënten - het meta-model. Hiermee kunnen zij de modelleer

verrijken. Dit model kan geleerd worden en we richten ons hierbij op "de taal van de therapie".

We gebruiken taal op twee manieren:

1) Om onze ervaringen weer te geven. Redeneren, denken, fantasieren en vertellen. De taal is het middel om ons wereldmodel (onze mening) weer te geven. De taal is onderhevig aan de voornoemde drie mechanismen: generalisatie, delatie en vervorming.

2) Om ons model aan elkaar mee te delen. Praten, diskussieren, schrijven, doceren, zingen. We zijn ons niet bewust van het proces, waarin we woorden selecteren om onze ervaringen weer te geven. Hoe we deze ordenen en structureren.

De taal heeft een structuur en deze kan begrepen worden in termen van patronen. Er is dus ook een meta-model van de taal.

Vroeger bij Eddy thuis werd een eigen mening niet zo gewaardeerd.

Konflikten mochten er ook niet zijn.

Eddy wilde heel graag, dat zijn vader en moeder hem gewijs maakten in de wereld. Hij vindt dat ze dat niet deden en hem teveel in het gareel lieten lopen. Hij is toen zelf weggegaan en heeft zich daarbij vaak erg eenzaam en bang gevoeld.

Ik heb getracht hem ook in die situaties zoveel mogelijk te helpen.

Tot zo ver de sub-persoonlijkheid van Eddy.

Wat voor konklusie zou men hier uit kunnen trekken ?

Ik stel in het kort de volgende konklusie:

Storend en/of afwijkend gedrag is in principe positief en doelgericht. Dit gedrag, aangereikt vanuit het onbewuste, heeft tot taak de mens te helpen bij het oplossen van de levensvraagstukken. Het zal steeds opnieuw funktioneren in die situaties waarin de sub-persoonlijkheid van nut is.

De sub-persoonlijkheid kan alleen op deze ene manier helpen, tenzij het alternatieven krijgt aangeboden en zo een betere hulp kan geven.

Ook is duidelijk dat wat Rudolf Dreikurs stelt een grote bron van waarheid bevat: "Als je een symptoom wilt behouden, moet je het bestrijden."

Je bent dan bezig met jezelf te vechten. Met je sub-persoonlijkheid en dat is nooit te winnen.

N.L.P. geeft de therapeut de mogelijkheid om het diepste wezen van de mens te verrijken.

Als een therapie niet werkt doe dan wat anders !

Literatuur:

De betovering van de taal. (therapeutisch gedeelte)
Structuur van de magie. (Linguïstisch gedeelte)
Door: Baudler & Grindler. Uitgeverij: de Toorts.

den dat hij dat zelf niet doet.

Ik zorg er voor dat de mensen heel tolerant en geïnteresseerd naar Eddy blijven luisteren. Dat iedereen stil is, als hij wat gaat zeggen. Ik zorg er voor dat hij ontzien wordt in discussies. Als ik niet aanwezig zou zijn om hem te helpen, zou Eddy ronduit zijn mening moeten zeggen, terwijl dat nu juist iets is waar hij zich erg bang voor maakt.

"Eddy de cliënt vraagt: Wat wil je?"

Eddy remmen, als hij niet dicht genoeg bij zichzelf blijft.

"Hoe lang ben je al bij Eddy en wat is er tussen jullie gebeurd?"

Ik ben al bijna zijn gehele leven bij hem. En altijd aanwezig. Hij heb hem nog nooit in de steek gelaten. Hij kon altijd op mijn hu rekenen.

Hij heeft wel therapieën gevolgd om mij van zich af te schudden, maar dat laat ik niet toe. Dat kan ook nooit lukken, want ik ben een deel van Eddy. Ik kan niet geamputeerd worden.

Eddy trachtte dit bijvoorbeeld te doen met ademhalingsoefeningen. Nu, ook al haalde Eddy goed adem en trachtte hij toe te passen wa om altijd voor hem klaar te staan. Er waren nog altijd heel wat dagen, waarin Eddy zichzelf voorbij liep. Vooral kwam dit naar voren bij contacten met andere mensen. Want Eddy vertrouwde er bijna nooit op dat datgene, wat hij zei of vertelde, wel echt de moeite waard was. Daarover heeft Eddy steeds in het onzekere en in spanning. Spanning in zijn werk en onzekerheid over: "Ojee, ik kan het vast niet zonder stotteren zeggen."

Dan kom ik Eddy te hulp. En als hij stottert, worden alle mensen stil. Luisteren geduldig en geven bijna geen kritiek. Zo heeft Eddy het idee dat anderen naar hem luisteren en zijn woorden goed vinden. En ik heb Eddy daar bij geholpen, want dat is mijn taak.

Eigenlijk ben ik zijn beste vriend, al besefte Eddy dat zelf niet. Maar daar trek ik me niets van aan. Want het is en blijft mijn taak om Eddy voortdurend te helpen.

De drie factoren generalisatie, delatie en vervorming spelen

hierbij een grote rol.

Het zou te verwoeren om hier dieper op in te gaan. Dit is een studie apart. Maar samengevat komt het op het volgende neer:

Wanneer mensen een weergave van hun ervaringen willen meedelen, vormen zij een volledige weergave van hun ervaring. Dit noemen wij de diepte structuur.

Wanneer ze over hun ervaringen beginnen te spreken, maken ze

een aantal keuzen (transformaties) aangaande de vorm waarin ze

het zullen vertellen. Dit noemen we de oppervlakte structuur.

De therapeut luistert en gebruikt het meta-model om de cliënt te helpen. De therapeut wil weten waarom de cliënt in therapie komt. (doel, niet het probleem) Dus wat de cliënt wil veranderen.

M.a.w. de therapeut tracht er achter te komen, wat voor wereldmo- del de cliënt heeft. De cliënt vertelt dit in een oppervlaktestruk- tuur, die generalisaties, delaties en vervormingen bevat.

In de oppervlakte structuur ontbreken de stukken, welke de erwa- ringen van de cliënt veramt. Wanneer de ontbrekende stukken wor- den teruggevonden, begint het veranderingsproces.

De eerste stap is het bepalen of de oppervlakte structuur een vol- ledige weergave is van de diepte structuur. Het opsporen van gene- ralisaties, delaties en vervormingen.

Ik kan i.v.m. de tijd slechts enkele eenvoudige voorbeelden geven: KI: "Ik ben bang." (Bevat delatie)
Th: "Waarvoor? Wat precies maakt je bang?"
KI: "Ik heb echt spijt van mijn beslissing." (Bevat vervorming, no- minalisatie)

Th: "Zou je niet terug kunnen komen op je beslissing?"

In dit voorbeeld geeft de cliënt de ervaring weer als een afgeslo- ten gebeurtenis.

KI: "De mensen vinden mij niet aardig." (generalisatie)

Th: "Welke mensen in het bijzonder vinden je niet aardig?"

KI: "Mijn collega's."

Th: "Hoeveel collega's heb je en wie in het bijzonder vind je?"

Ankeren; samenvoegen van ankers; overbrengen, resource (gedrag, gevoelens uit andere situaties); veranderen eigen geschiedenis; aaneenschakeling; disassociatie; nieuw gedrag generator; herkadereen. In het kort wil ik iets vertellen over twee technieken om u een beeld daarvan te geven.

1) Ankeren.

Dit is iets, dat ieder mens dagelijks doet. Er is dus niets vreemd aan. Men is het zich niet bewust, maar een aanraking, een bepaalde intonatie in een stem e.d., roepen bepaalde gevoelens en gedrag op. Opmerkelijk is, dat als men later op dezelfde manier wordt aange- raakt of op dezelfde wijze wordt aangesproken, men dezelfde gevoe- lens/gedrag terugkrijgt. Het onbewuste associeert de aanraking/stem met de gevoelens/gedrag van die vroegere ervaring.

Van dit principe wordt in de N.L.P. gebruik gemaakt om positieve ankers aan de cliënt te geven. In bepaalde situaties worden zo ge- voelens/gedrag opgeroepen, die anders achterwege zouden zijn geble- ven.

Ook kan men ankers samenvoegen door de cliënt in bepaalde situa- ties terug te brengen (negatief en positief), deze gevoelens te ankeren en gelijktijdig "aan te raken", een soort kortsluiting. We doen dit zo dat het positieve anker de overhand krijgt. Het re- sultaat is, dat de cliënt nu in staat is om in een situatie, die vroeger negatieve reacties oplep, met behulp van het positieve anker een positieve reactie op te roepen.

2) Herkadereen.

Dit is een techniek, die veel tijd vergt en volkomen op onbewust niveau plaats vindt. Vaak zo dat de cliënt op bewust niveau niet waar- neemt wat er precies gebeurt. Wel bemerkt hij, dat in de situaties waar anders het probleem optreedt, dit nu achterwege blijft en er een goed alternatief voor in de plaats komt.

Bij deze techniek kommunitiseert de cliënt met dat deel van zijn onbewuste, dat verantwoordelijk is voor het probleem. Hij vraagt aan dat deel om naar het creatieve deel van het onbewuste te gaan om minstens drie alternatieven te geven. Alternatieven waar dat

3) Hoe weet je, dat je het doel hebt bereikt? (wat voel je in- en extern?)
Je hebt je doel nu bereikt, dan heb ik nog één vraag voor je: 4) Zijn er nog nadelen? (Zelfs aan een ideale situatie zitten na- delen.)

Vanzelfsprekend bestaat het samenstellen van het doelframe niet alleen uit deze vier vragen. Elke vraag roept nieuwe vragen op, doordat men de antwoorden toetst en betwist op delaties, genera- lisaties en vervormingen.

De volgende stap is het opbouwen van het probleemframe.

De vraag, die nu gesteld wordt, is: Wat houd je tegen om? (die dingen te doen, die je aan geeft om het doel te bereiken.)

We komen nu tot het echte probleem en niet waar de cliënt in eer- ste instantie voor het eerst mee kwam.

Verder gaan we op zoek naar de "triggeer". (Letterlijk: trekker van een geweer.) Ook hier stellen we enkele vragen:

- Wat gebeurt er om je heen vlak voordat je?
- Wat laat je weten dat?
- Hoe weet je dat het tijd is?
- Wat voel je (in- en extern)?

Opvallend is, dat er altijd iets is, dat het teken/sein is voor cliënt om zijn probleem te gebruiken. Deze "triggeer", hebben we no- dig om het onbewuste proces te programmeren.

Als afronding van het probleemframe zijn er nog enkele vragen om meer informatie te verkrijgen:

- Wat zijn de voordelen van het hebben van een probleem?
- Wat doet het probleem voor jou?
- Wat mis je, als je het probleem niet zou hebben?
- Wat verandert er, als het probleem er niet zou zijn?

Na zo'n 6 à 8 sessies kan de cliënt bevrijd zijn van zijn probleem, omdat tijdens de sessies de cliënt en vooral zijn onbewuste meer- dere keuzemogelijkheden krijgt aangeboden.

Technieken, die hierbij gebruikt worden, zijn onder andere: